ΛΙΟΥΝΤΜΙΛΑ ΦΙΛΙΠΟΒΑ

ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΩΝ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: АНАТОМИЯ НА ИЛЮЗИИТЕ
Από τις Εκδόσεις Ciela, Σόφια 2011
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ανατομία των ψευδαισθήσεων**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ludmila Filipova
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ : Πάνος Σταθόγιαννης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Μπανούση
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Ηλίας Μασούρης
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Ludmila Filipova
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Corbis/Apeiron Photos
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2012

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2012, 4.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-557-1

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

Λιουντμιλα Φιλιποβα

ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΩΝ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΩΝ

Μετάφραση από τα βουλγαρικά:
Πάνος Σταθόγιαννης

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

Στη μητέρα μου, που μ' ενθάρρυνε να ολοκληρώσω αυτό το μυθιστόρημα και μου έδειξε με πόση δύναμη μπορεί να σταθεί ο άνθρωπος ακόμα και μπροστά στο θάνατο.

Στον πατέρα μου, στον παππού και στη γιαγιά μου, που έφυγαν προτού προλάβουν να μου μιλήσουν…

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κάθε ομοιότητα ανάμεσα στους ήρωες και στα γεγονότα του μυθιστορήματος και πραγματικά πρόσωπα και γεγονότα είναι τυχαία.

Η συγγραφέας έχει χρησιμοποιήσει απόρρητα έγγραφα που είχε στη διάθεσή της, υλικό απ' τον Τύπο, αναλύσεις, αναφορές, σημειώσεις απ' το προσωπικό αρχείο και τα απομνημονεύματα του Γκρίσα Φιλίποφ, πρωθυπουργού της 74ης κυβέρνησης της Βουλγαρίας (1981-1986) και βουλευτή της V (1966-1971), VI (1971-1976), VII (1976-1981), VIII (1981-1986) και IX Λαϊκής Εθνοσυνέλευσης.

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Ποιος είσαι εσύ;»

«Με ξέχασες ήδη;»

«Γνωρίζω το πρόσωπό σου, όμως εσένα όχι».

«Πάντα έτσι γίνεται… Ξέρουμε λιγότερο εκείνους τα πρόσωπα των οποίων γνωρίζουμε καλύτερα».

«Σήμερα είναι Χριστούγεννα, παππού… Λένε ότι τη νύχτα των Χριστουγέννων μπορούν να συμβούν τα πάντα. Γύρνα κοντά μου!»

«Μα, καλή μου, στον δικό μου κόσμο δεν υπήρξαν ποτέ Χριστούγεννα…»

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Απ' όπου κι αν αρχίσω, πάντα εδώ θα επιστρέφω…

Αναζήτησα την αρχή, τις στιγμές που άλλαξαν τη δική του και τη δική της μοίρα, όπως και την πορεία της Ιστορίας. Ακόμα και τώρα, εγώ κι εσείς βρισκόμαστε μέσα σε κάποιες από εκείνες τις μοιραίες στιγμές που μας αναπλάθουν, φτάνει να τις νιώσουμε. Η ζωή δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα κολιέ φτιαγμένο από στιγμές-χάντρες που βιώσαμε. Κάποιοι από μας καταφέρνουν να τις χρησιμοποιήσουν με επιτυχία – μπορεί τυχαία, μπορεί και όχι. Κάποιοι άλλοι κινούνται μια ολόκληρη ζωή μέσα στο παρελθόν ή μέσα στο μέλλον τους κι όμως δεν καταφέρνουν να συναντηθούν με την καρδιά τους.

Μπορούμε, άραγε, να κατανοήσουμε το νόημα της στιγμής, ενόσω βρισκόμαστε μέσα της; Δεν ξέρω αν αυτό είναι απαραίτητο.

Νομίζω ότι όλα άρχισαν ένα χειμωνιάτικο απόγευμα… Ο δρόμος προς την ανάμνηση εμποδίζεται απ' τα στρώματα των γεγονότων. Αυτά που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της παιδικής μας ηλικίας είναι γεμάτα χρώματα, που με την πάροδο των χρόνων είναι αδύνατον να αναπαραγάγουμε – μπορούμε τα γεγονότα, όχι όμως τα χρώματα. Όχι τα ίδια.

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

Πιστεύω ότι θα καταφέρω να διηγηθώ αυτή την ιστορία έτσι όπως ακριβώς διαδραματίστηκε. Οι ήρωές της είναι πρόσωπα πραγματικά. Οι σκιές τους κινήθηκαν ανάμεσά μας, κάποιες συνεχίζουν ακόμα και σήμερα…

Έχω αλλάξει όλα τα ονόματα.

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΩΝ

1

Κάθε ψευδαίσθηση αρχίζει από κάπου. Δεν υπάρχει τίποτα χωρίς αρχή. Συνήθως όμως δεν αντιλαμβανόμαστε πότε ακριβώς μας επισκέπτεται. Απλώς μια μέρα συνειδητοποιούμε ότι βρίσκεται εκεί…

Οι νιφάδες του χιονιού έπεφταν απαλά, σαν πούπουλα χήνας, κάτω απ' το πέπλο του φεγγαριού, σαν σε φανταστικό θεατρικό σκηνικό. Ένιωθα πως υπάρχει κάτι το παραμυθένιο στο πρώτο χιόνι της χρονιάς. Όταν το γνωστό αλλάζει μορφή και η λευκότητα δεν επιτρέπει στη νύχτα να καταπιεί τη μέρα που πέρασε. Για να μας κρατήσει στο χθες.

Τότε ονομαζόμουν Άννα Βέρτοβα. Ήμουν οκτώ χρόνων και πίστευα ότι ήμουν πριγκίπισσα σ' έναν κόσμο μαγεμένο. Κι ότι, όπως συμβαίνει σε κάθε παραμύθι, θα ερχόταν μια μέρα που η μαγεία γύρω μου θα εξαφανιζόταν. Κι εγώ θα ήμουν ελεύθερη. Ελευθερία για μένα σήμαινε να μπορώ να εγκαταλείπω όποτε θέλω το χρυσό παλάτι στο οποίο ήμουν κλειδωμένη, να μη μου κόβουν τα μαλλιά αφέλειες, να τα αφήσω να μακρύνουν πιο κάτω απ' τη μέση, να φοράω σουτιέν, να βάφω τα νύχια μου και, ασφαλώς, να συναντήσω τον πρίγκιπά μου. Τι άλλο…

Ονειρευόμουν να ζωγραφίζω κόσμους με νότες και ήδη συνέθετα δικές μου μελωδίες στο πιάνο. Ο πατέρας μου επέμενε να

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

γίνω ζωγράφος, επειδή ο ίδιος δεν τα είχε καταφέρει. Αυτό ήταν για μένα το «αναπληρωματικό» όνειρό μου. Μόλις το άκουγε η μαμά μου έβαζε τις φωνές – «Θεέ μου, ας γίνει οτιδήποτε άλλο εκτός από ζωγράφος!». Δεν ήξερα ποιος είναι αυτός ο Θεός, όμως πρόσφατα είχα δει την ταινία *Σούπερμαν* και είχα ερωτευτεί τον πρωταγωνιστή της. Το μεγάλο μυστικό μου ήταν πως φανταζόμουν ότι εκείνος με προστάτευε και περίμενε πότε θα γινόμουν είκοσι πέντε χρόνων για να έρθει να με πάρει και να με παντρευτεί. Όταν φοβόμουν κάτι, τον παρακαλούσα από μέσα μου να με βοηθήσει. Κατά τα άλλα, εκείνες τις μέρες έπαιζα το ρόλο της καλής μάγισσας με το κωδικό όνομα «Άννα απ' τα Αλμυρόγλυκα Βουνά».

Αυτό ήμουν, εν συντομία, εκείνο το απόγευμα που ταξίδευα με τη μαύρη λιμουζίνα, παρατηρώντας τους διάφανους κρυστάλλους να χορεύουν στον αέρα και ν' αντανακλούν το πορτοκαλί φως των λαμπτήρων του δρόμου.

Δε φυσούσε και οι κορυφές των δέντρων παρέμεναν ακίνητες, μόνο κάτι απαλές πνοές χάιδευαν τα χιονισμένα λιβάδια του βουνού Βίτοσα. Η Mercedes κινούνταν αργά πάνω στο τριζάτο χιόνι του Πανοραμικού δρόμου της Μπογιάνα. Δεν ανέπτυσσε ταχύτητα επειδή ο πλακόστρωτος δρόμος ήταν στενός και όλο στροφές. Εύκολα μπορούσες να τρακάρεις με κάποιο άλλο αυτοκίνητο που ερχόταν αντίθετα. Ήταν 22 Δεκεμβρίου του 1979. Η μέρα που στην έπαυλη της Μπογιάνα οργάνωναν επίσημη γιορτή, στην οποία πρωταγωνιστούσε ο πιο γνωστός παππούλης του κόσμου – εκείνος με τα μακριά, κατάλευκα γένια.

Την εποχή που άρχισε αυτή η ιστορία δεν τον έλεγαν Άι-Βασίλη, αλλά Παππού Χιόνι. Εκείνη τη μέρα στην έπαυλη μαζεύονταν αρκετά παιδιά, εγγόνια γνωστών κρατικών αξιωματούχων και υψηλόβαθμων κομματικών στελεχών, για να πάρουν τα δώρα τους. Οι ηλικίες ήταν μεταξύ τριών και δεκατεσσάρων χρόνων. Τα πιο μεγάλα δεν ήταν πλέον παιδιά. Γι' αυτά διοργάνωναν άλλες

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

γιορτές. Πολύ πιο εντυπωσιακές και πλούσιες. Κάμποσες μέρες αργότερα οι οικογένειες αυτών που σήμερα ονομάζουμε «κομμουνιστική νομενκλατούρα» ταξίδευαν ως τα χειμερινά θέρετρα, τις επαύλεις και τα πρώην βασιλικά ανάκτορα. Εκεί υποδέχονταν τον Νέο Χρόνο μέσα σε ατμόσφαιρα πλούτου, όπου, θα 'λεγε κάποιος, είχε προβλεφθεί κάθε τους ιδιοτροπία. Ο κόσμος που ζούσε έξω απ' την προστατευμένη με ψηλή περίφραξη περιοχή της Μπογιάνα ονόμαζε αυτούς τους ανθρώπους «νομενκλατούρα». Ο δικός τους κόσμος προοριζόταν μόνο για εκλεκτούς ηγέτες, που κανένας πλέον δε θυμόταν από πότε βρίσκονταν εκεί, ποιος τους είχε τοποθετήσει και πώς, και τις οικογένειές τους.

Η Mercedes σταμάτησε μπροστά στο ψηλό κτίριο από λευκό μάρμαρο κι έσβησε τα φώτα. Το χιόνι συνέχισε να πέφτει πυκνό μέσα στην κατάλευκη νύχτα.

Ένας απ' τους θυρωρούς άρπαξε μια ομπρέλα κι έτρεξε πάνω στο κόκκινο χαλί για ν' ανοίξει την πόρτα του αυτοκινήτου. Το χιόνι έτριξε κάτω απ' τα πόδια του και ο ήχος του θύμισε λαγό που ροκανίζει καρότο. Απ' τη λιμουζίνα βγήκε ένα κοριτσάκι γύρω στα οκτώ, με κόκκινο φουρό κάτω απ' το φτιαγμένο από δέρμα αρνιού πανωφόρι του. Είχε μακριά ως τη μέση κόκκινα μαλλιά με μπούκλες και μεγάλα γαλάζια μάτια. Χαμογελούσε χαρούμενα. Επιτέλους, είχε έρθει η στιγμή που ο Παππούς Χιόνι θα μοίραζε τα δώρα του. Σήμερα το κορίτσι θα συναντούσε τους φίλους της, με τους οποίους αργότερα θα πήγαινε πιθανότατα στο καταφύγιο του Βέλινγκραντ, θα έπαιζαν ανέμελα και θα έκαναν σκι.

Το κορίτσι με τα κόκκινα μαλλιά άρχισε να τρέχει πάνω στο επίσημο χαλί προς την κεντρική είσοδο, ενώ στο κατόπι της ξεχύθηκε ο πανικόβλητος οδηγός, που φοβήθηκε πως θα έχανε απ' τα μάτια του τη μικρή παλαβιάρα. Του πέρασαν αστραπιαία απ' το μυαλό όλες εκείνες οι φορές που είχε εξαφανιστεί και η καρδιά της ηλικιωμένης Βασίλκα, της νταντάς της, κόντεψε να σπάσει απ' την αγωνία. *Τι θα γίνει αν πραγματικά χαθεί*; σκεφτόταν. Τι θα έλεγε στους γονείς της; Κι αν το μάθει ο παππούς

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

της, ο πρωθυπουργός; Μια φορά μάλιστα είχαν φωνάξει τη Λαϊκή Πολιτοφυλακή για να την αναζητήσει. Νόμιζαν ότι είχε πνιγεί. Όμως εκείνη είχε κρυφτεί και είχε αφήσει τις σαγιονάρες της να επιπλέουν στην επιφάνεια της πισίνας, κοντά στη βίλα τους. Η Βασίλκα τις είδε και παραλίγο να πάθει συγκοπή, θεωρώντας ότι εκείνη έφταιγε. Ήξερε ότι για κάτι τέτοιο θα μπορούσαν να την κλείσουν φυλακή ή… Όμως αυτός ήταν ο σκοπός της πονηρής μικρής – να κάνει τους μεγάλους ν' ανησυχήσουν καθώς εκείνη ξεκαρδιζόταν στα γέλια, παρακολουθώντας τους κρυμμένη κάπου.

Ο Ιβάν ο οδηγός την έφτασε. Μπήκαν μαζί στο τεράστιο κτίριο. Στην αριστερή πτέρυγά του, που ήταν στολισμένη, είχαν τοποθετήσει ένα μεγάλο τραπέζι με λιχουδιές. Στο κέντρο της αίθουσας υπήρχε ένα ψηλό, όσο ένα διώροφο σπίτι, χριστουγεννιάτικο δέντρο, παραφορτωμένο με απίστευτα παιχνιδάκια. Στη βάση του περίμεναν καμιά εικοσαριά δώρα. Ένας άντρας ντυμένος με ασπροκόκκινα ρούχα και ψεύτικη λευκή γενειάδα καθόταν κοντά στο δέντρο και φώναζε στα παιδάκια που έτρεχαν γύρω του. Όπως ήταν φυσικό, εκείνα ούτε που του έδιναν σημασία. Γι' αυτά όλα ετούτα ήταν ένα απολύτως συνηθισμένο γεγονός. Ήξεραν ότι σύντομα θα έπαιζε μουσική, οι ντανταδες τους θα τα έβαζαν στη σειρά κι εκείνος με τη γενειάδα θ' άρχιζε να τα φωνάζει ένα ένα κοντά του και να μοιράζει τα δώρα, στα οποία οι γονείς είχαν γράψει τα ονόματα.

Τα παιδιά ήταν συνολικά δεκατέσσερα – γόνοι των πιο σημαντικών κομματικών αξιωματούχων.

Όσο τα μικρά κυνηγιούνταν στη μαρμάρινη αίθουσα, που είχε ετοιμαστεί για τη γιορτή τους, στα παρασκήνια επικρατούσε αναβρασμός.

Ο Μπορίς, ένα αδύνατο αγόρι με βαθύ και συλλογισμένο βλέμμα που δεν ταίριαζε στα δεκατέσσερα χρόνια του, μπήκε λαχανιασμένος απ' την πίσω πόρτα. Είχε αργήσει.

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

Κοίταξε γύρω του για να σιγουρευτεί ότι ο πατέρας του δεν είχε αντιληφθεί την καθυστέρησή του, ενώ ο φόβος του γρατσουνούσε τα πλευρά. Το πρόσωπό του ήταν κάτασπρο, σαν να του είχε φύγει όλο το αίμα, ενώ μεριές μεριές στα μαύρα του μαλλιά το χιόνι είχε παγώσει. Φορούσε βαριές λαστιχένιες μπότες κι ένα κοντό δερμάτινο μπουφάν.

Η πρωτοχρονιάτικη γιορτή θ' άρχιζε σε λίγο κι εκείνος δεν ήταν ακόμα έτοιμος. Αυτή η σκέψη του έκοψε τα γόνατα, γλίστρησε κι έπεσε. Οι μπότες που φορούσε ήταν δύο νούμερα μεγαλύτερες απ' το μέγεθός του, αλλά δεν υπήρχαν άλλες στο μαγαζί της γειτονιάς του.

Το αγόρι σήκωσε το βλέμμα του απ' το πάτωμα. Σ' ένα μέτρο απόσταση είδε δύο μακριά γυναικεία πόδια με μαύρο δικτυωτό καλσόν. Τα έκρυβε μια βαριά λευκή φούστα. Ο Μπορίς κοίταξε ψηλότερα – η γυναίκα ήταν η Χιονάτη. Τακτοποίησε στα γρήγορα τα κεχριμπαρένια μαλλιά της, φόρεσε ένα στέμμα με γυάλινες χάντρες και μπήκε βιαστικά στην αίθουσα.

Αχ, έτσι και τον έβλεπε από κάπου ο αυστηρός πατέρας του. Εδώ και μήνες τον παρακαλούσε ο Μπορίς να κανονίσει ώστε να παρευρεθεί κι αυτός στην πρωτοχρονιάτικη γιορτή. Και σήμερα παραλίγο όλα να καταστραφούν. Τα μάτια του γυάλισαν κι εκείνος σφάλισε τα βλέφαρά του.

Είχε κινήσει ώρες νωρίτερα. Ήθελε να φτάσει πρώτος, ν' αγγίξει το χριστουγεννιάτικο δέντρο, να δει τον Παππού Χιόνι, να χορτάσει με τα μάτια την εορταστική νύχτα και μετά να τα κλείσει και να δει τον εαυτό του μέσα της. Περίμενε κοντά μια ώρα το λεωφορείο απ' τη Σόφια για την Μπογιάνα κι ύστερα έτρεξε με όλες του τις δυνάμεις πάνω στον σκεπασμένο με χιόνι δρόμο ως την έπαυλη.

Μερικές φορές οι μεγάλοι ξεχνούν τη δύναμη που έχουν τα όνειρα στην παιδική καρδιά.

Ο πατέρας του Μπορίς είχε έρθει στη Σόφια απ' την επαρχία πριν από είκοσι χρόνια και πολύ αργότερα παντρεύτηκε την Τιά-

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

να, κόρη στρατιωτικού εν αποστρατεία. Σήμερα ο πατέρας του εργαζόταν στη φρουρά των μελών της Κεντρικής Επιτροπής του Βουλγαρικού Κομμουνιστικού Κόμματος. Απ' όσα είχε καταφέρει να μάθει ο Μπορίς, ο πατέρας του είχε τελειώσει τη Σχολή Επιθεωρητών και Μυστικών Πρακτόρων στο Σιμεόνοβο, όμως παρ' όλα αυτά και για κάποιον άγνωστο στον Μπορίς λόγο δεν είχε καταφέρει ν' ανελιχθεί στην ιεραρχία της Κρατικής Ασφάλειας. Πιθανόν επειδή ήταν ικανοποιημένος με αυτά που είχε και δεν επιθυμούσε περισσότερα. Δεν είχε φιλοδοξίες.

Ο Μπορίς πλησίασε τις βαριές κουρτίνες που τον χώριζαν από την αίθουσα των επισήμων και κοίταξε προσεκτικά. Αν και ήταν ακόμα παιδί, ήξερε ότι αυτός κι ο πατέρας του ήταν διαφορετικοί. Η οικογένειά τους καταγόταν απ' τους λεγόμενους «Βούλγαρους τουρκικής καταγωγής». Ο πατέρας του, ο Απόστολ Μπούκοφ, είχε αλλάξει οικειοθελώς τ' όνομά του απ' το 1970, όμως ποτέ δε μιλούσε γι' αυτό το θέμα στο σπίτι. Ο Μπορίς γνώριζε ότι ο πατέρας του είχε γεννηθεί με τ' όνομα Τζεμάλ Φεχίμοφ και ο ίδιος ο Μπορίς ως Βαρίς Φεχίμοφ. Όμως αυτά τα ονόματα τα χρησιμοποιούσαν μόνο στο σπίτι. Με τον καιρό σταμάτησαν να τα χρησιμοποιούν κι εκεί, σε τέτοιο βαθμό μάλιστα, που ακόμα και στις σκέψεις του ο Βαρίς ονόμαζε τον εαυτό του Μπορίς. Στο σπίτι τους δεν αναφερόταν ποτέ η λέξη «θρησκεία», γι' αυτό και ο Μπορίς μεγάλωσε χωρίς καμία ανάγκη θρησκευτικού αυτοπροσδιορισμού.

Το αγόρι ήταν υπερήφανο για τον πατέρα του, γιατί καταλάβαινε ότι είχε καταφέρει πολλά στη ζωή του, παρά το εμπόδιο της καταγωγής του. Αν και σιωπηρά, οι διαφορετικοί παρέμεναν πάντα διαφορετικοί και δε γίνονταν εύκολα αποδεκτοί απ' την κοινωνία. Και για την τουρκική μειονότητα στη Βουλγαρία τα πράγματα ήταν ακόμα πιο δύσκολα ύστερα απ' τα πεντακόσια χρόνια οθωμανικού ζυγού, τα οποία οι Βούλγαροι πίστευαν ως τα σκληρότερα χρόνια της Ιστορίας τους. Και ήταν πολλοί αυτοί που θεωρούσαν και τους σύγχρονους Τούρκους υπεύθυνους

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

για τα βάσανα της μεσαιωνικής Βουλγαρίας, χωρίς να συνειδητοποιούν ότι κι εκείνοι υπέφεραν πολύ τον καιρό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Όμως η φυλετική καταγωγή δεν ήταν το μόνο που έκανε τον Μπορίς να ξεχωρίζει απ' τους άλλους. Και στο σχολείο διέφερε κι έπαιρνε διακρίσεις απ' τους συμμαθητές του. Το μυαλό του δούλευε γρήγορα και ήταν κοφτερό σαν ξυράφι. Ήταν ένα κεφάλι ψηλότερος απ' τους άλλους, με ώμους δυνατούς, σαν αυτούς των κολυμβητών. Όμως παρόλο που ήταν πλέον έφηβος, η καρδιά του ήταν μικρού παιδιού, γιατί ποτέ δεν είχε τραυματιστεί απ' τα σαγόνια του πόνου, δεν την είχε αγγίξει ο παγωμένος αέρας που φυσάει στα χαλάσματα των ψευδαισθήσεων και δεν είχε αγαπήσει ποτέ.

Ο Μπορίς ζούσε στο σιδερένιο κλουβί της πατρικής πειθαρχίας, που το εσωτερικό του ήταν στρωμένο με τα πούπουλα της μητρικής αγάπης και φροντίδας. Ονειρευόταν να γίνει μηχανικός και να κατασκευάσει πυραύλους καλύτερους από εκείνους των Αμερικανών. Γι' αυτούς γνώριζε μόνο ότι ήταν μάλλον ηλίθιοι, παρόλο που φαίνονταν να είναι αρκετά μπροστά σε πολλά πράγματα. Ήξερε ότι ζούνε πολύ μακριά κι ότι το καλύτερο που μπορούσε να κάνει ήταν να τους μισεί.

Ακολουθώντας τ' όνειρό του, τελείωνε το Μαθηματικό Γυμνάσιο με άριστα. Μάθαινε ρώσικα κι αγγλικά, έπαιζε καλά κιθάρα και τραγουδούσε με τέτοιον τρόπο, που τα κορίτσια της τάξης του κοκκίνιζαν μόλις τον έβλεπαν. Τα χαρακτηριστικά του προσώπου του δεν ήταν απολύτως συμμετρικά, όμως όλοι τον θεωρούσαν όμορφο. Ίσως εξαιτίας του βλέμματός του, που ήταν πάντα σκεφτικό και αυστηρό. Ο Μπορίς στοχαζόταν για ό,τι του συνέβαινε, για τους ανθρώπους, ακόμα και για τα όνειρα που έβλεπε. Στον πατέρα του πάλι δεν άρεσε καθόλου όταν ο γιος του ονειροπολούσε κι αφηνόταν στις φαντασιώσεις του. Τον διαπαιδαγωγούσε με αυστηρότητα, γιατί δεν μπορούσε να επιτρέψει να εξελιχθεί ο γιος του σε μαμμόθρεφτο, ανάξιος να φέρει

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

τ' όνομα Μπούκοφ κι ανίκανος να βρει τη θέση του στη ζωή. Ο Απόστολ ήξερε ότι ο δρόμος μπροστά του ήταν δύσκολος, ότι θα υπήρχαν μοιραίες αλλαγές στο κράτος και ήλπιζε να προετοιμάσει τον Μπορίς γι' αυτές, κάνοντάς τον δυνατό και μαχητικό.

Σήμερα ήταν η πρώτη Πρωτοχρονιά του Μπορίς στην έπαυλη της Μπογιάνα. Το παιδί πίστευε ότι μόνο εκεί εμφανιζόταν ο πραγματικός Παππούς Χιόνι. Και ο Μπορίς φανταζόταν ότι αν τον έβλεπε μια φορά, έστω μία, αυτό θα ήταν αρκετό να πιστέψει για πάντα στα θαύματα. Γι' αυτό κι εδώ κι έναν μήνα κοιμόταν και ξυπνούσε περιμένοντας τη συγκεκριμένη στιγμή. Ήταν σίγουρος ότι χωρίς τα όνειρα η ζωή θα ήταν πολύ γκρίζα κι ότι το μόνο που απέμενε ήταν τα μαθήματα και το μικρό μπακάλικο, όπου συχνά βοηθούσε τη μητέρα του στη δουλειά της.

Αυτό το βράδυ θα έπαιζε κιθάρα για τα παιδιά των εκλεκτών και θα τους τραγουδούσε. Εκείνη την εποχή δεν έλεγαν χριστουγεννιάτικα τραγούδια, μόνο πρωτοχρονιάτικα, ρώσικα και παιδικά. Η γιορτή γινόταν κάτω απ' την εποπτεία της Νάντια Αλέξιεβα. Αυτή ήταν υπεύθυνη για τις παιδικές γιορτές, τόσο τις χειμερινές όσο και τις καλοκαιρινές, όταν τα παιδιά στέλνονταν στο Εφξίνογκραντ απ' τις αρχές Ιουνίου. Οι γονείς τους εμφανίζονταν τον Ιούλιο ή τον Αύγουστο και μέχρι τότε τα παιδιά ζούσαν όλα μαζί στη Βίλα 158 (έτσι ονομαζόταν ένα απ' τα πολυτελή οικήματα του θερέτρου), υπό την επίβλεψη των νταντάδων τους. Η Νάντια οργάνωνε τη διασκέδασή τους και μικρές παραστάσεις, στις οποίες έπαιζαν τα ίδια τα παιδιά.

Στο επίσημο πρόγραμμα για την Πρωτοχρονιά δεν προβλεπόταν κιθάρα, ιδιαίτερα για ερασιτέχνες σαν τον Μπορίς. Όμως ο πατέρας του επέμεινε πολύ και στο τέλος η Νάντια υπέκυψε. Ήταν μια γεροντοκόρη γύρω στα σαράντα και δεν μπορούσε να αντισταθεί σε παρόμοια επίμονα αιτήματα, ιδιαίτερα αν προέρχονταν από ομορφάντρες σαν τον Απόστολ Μπούκοφ.

Ο Μπορίς χαιρόταν σαν μικρό παιδάκι για τη γιορτή στην

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

οποία θα συμμετείχε. Μήπως επειδή ποτέ ως τότε δεν είχε ξαναδεί αληθινό Παππού Χιόνι, τόσο μεγάλο χριστουγεννιάτικο δέντρο ή επειδή δεν είχε βγει ακόμη απ' την παιδική του ηλικία; Στην πραγματικότητα ο μόνος Παππούς Χιόνι που είχε δει ήταν όταν ήταν γύρω στα τέσσερα. Θυμόταν πολύ καλά τον γεροντάκο που μπήκε στο σπίτι τους, κάθισε στο κέντρο του σαλονιού τους, έβγαλε απ' το τσουβάλι του ένα πακέτο και φώναξε το παιδάκι με τ' όνομά του. Το πιο περίεργο απ' όλα ήταν το γεγονός ότι ο παππούλης γνώριζε όλες τις αταξίες που είχε κάνει κατά τη διάρκεια του χρόνου, αλλά και τα κατορθώματά του. Ήταν απίστευτο… Ως τη στιγμή που κατάλαβε την απάτη. Ανακάλυψε στην ντουλάπα των γονιών του το κοστούμι του παχουλού γεροντάκου.

Ο Μπορίς είχε αφήσει προ πολλού πίσω του την εποχή του παιχνιδιού. Πήγε στο σχολείο έξι χρόνων, ενώ απ' τα επτά του βοηθούσε στο μπακάλικο, όπου εργαζόταν η μητέρα του. Όταν έκλεισε τα οκτώ, η μητέρα του αρρώστησε από μια βαριά ασθένεια, άγνωστη στον Μπορίς. Ήταν ακόμα νέα – μόλις σαράντα χρόνων. Κι ενώ οι συνομήλικοί του έπαιζαν «κλέφτες και αστυνόμοι», εκείνος τη φρόντιζε κι έδινε ρέστα στους πελάτες απ' τη γειτονιά. Μπορούσε και να μην εργάζεται, μια που ο πατέρας του είχε καλό μισθό, όμως οι γονείς του πίστευαν ότι η δουλειά είναι η καλύτερη διαπαιδαγώγηση για τα αγόρια.

Ο Μπορίς έχανε τα παιχνίδια, όμως οι ευθύνες που είχε αναλάβει δεν του έπεφταν καθόλου βαριές. Είχε εκείνη την απίθανη ικανότητα να προσδίδει νόημα σε οτιδήποτε έκανε, ντύνοντάς το με κάποια ιστορία. Έτσι, για παράδειγμα, καθώς βοηθούσε στο μαγαζί, έπαιζε κάνοντας όσο το δυνατόν ταχύτερους λογαριασμούς και προσπαθώντας να μαντέψει τις μοίρες των ανθρώπων. Αναζητούσε τη λογική σε κάθε λεπτομέρεια, ακόμα και στους μορφασμούς των ατόμων. Στο μπακάλικο έμπαιναν διάφοροι απ' τη γειτονιά και ο Μπορίς παρακολουθούσε τα προσωπικά τους δράματα και τις συμπεριφορές τους, στοχαζόταν και πίστευε ότι διδασκόταν απ' τα ξένα λάθη.

© Ludmila Filipova / Εκδοσεις Ψυχογιος 2012

Η Άννα είναι η πριγκίπισσα με τα κόκκινα μαλλιά, η εκλεκτή των παραμυθιών, η χαϊδεμένη εγγονή του Πρωθυπουργού. Χαρισματική και χαριτωμένη, μεγαλώνει μέσα στην πολυτέλεια και υφαίνει τα όνειρά της στη Βουλγαρία του υπαρκτού σοσιαλισμού.

Ο Μπορίς είναι φτωχόπαιδο, στιγματισμένος λόγω της τουρκικής καταγωγής του, σπρωγμένος στο περιθώριο της κοινωνίας. Γεμάτος πάθος και αποφασιστικότητα, θα κρατήσει για πάντα μέσα του τη μορφή της απρόσιτης πριγκίπισσας και θα την αναζητήσει όταν καταρρεύσει το καθεστώς.

Στα συντρίμμια του συστήματος, οι ρόλοι αντιστρέφονται, καθώς η Άννα πασχίζει να σταθεί στα πόδια της ως δημοσιογράφος, ενώ ο Μπορίς, με παράνομες ενέργειες, χτίζει μια οικονομική αυτοκρατορία, εκμεταλλευόμενος τα κόκκινα χρήματα του καθεστώτος. Ενάντια σε ένα πεπρωμένο που τους ξεπερνά και τους θέλει εχθρούς, οι δυο ερωτευμένοι θα προσπαθήσουν να διεκδικήσουν μια ζωή χωρίς ψέματα.

Μια ιστορία αγάπης που θριαμβεύει πάνω στα ερείπια της πολιτικής και της Ιστορίας, και καταδεικνύει πως μόνο ο έρωτας μπορεί να ελευθερώσει από τις ψευδαισθήσεις.

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-496-557-1
9 789604 965571
ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 10465

ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ